

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**Захириддин Муҳаммад Бобур номидаги
Андижон давлат университети**

«ИННОВАЦИОН ҒОЯЛАР, ИШЛАНМАЛАР АМАЛИЁТГА: муаммолар ва ечимлар»
Халқаро илмий-амалий онлайн анжуман

«ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ, РАЗРАБОТКИ В ПРАКТИКУ: проблемы и решения»
Международная научно-практическая онлайн конференция

«INNOVATIVE IDEAS, DEVELOPMENTS IN PRACTICE: problems and solutions»
International scientific and practical online conference

Андижон - 2020 йил, 27-28 май.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУР НОМИДАГИ
АНДИЖОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ**

«ИННОВАЦИОН ҒОЯЛАР, ИШЛАНМАЛАР АМАЛИЁТГА: муаммолар ва ечимлар»

Халқаро илмий-амалий онлайн анжуман

«ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ, РАЗРАБОТКИ В ПРАКТИКУ: проблемы и решения»

Международная научно-практическая онлайн конференция

«INNOVATIVE IDEAS, DEVELOPMENTS IN PRACTICE: problems and solutions»

International scientific and practical online conference

Андижон - 2020 йил, 27-28 май.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУР НОМИДАГИ
АНДИЖОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ**

**«ИННОВАЦИОН ҒОЯЛАР, ИШЛАНМАЛАР АМАЛИЁТГА: муаммолар ва
ечимлар»**

Халқаро илмий-амалий онлайн анжуман

Андижон - 2020 йил, 27-28 май.

**«ИННОВАЦИОН ҒОЯЛАР, ИШЛАНМАЛАР АМАЛИЁТГА:
муаммолар ва ечимлар»**

Халқаро илмий-амалий анжуман материаллари тўплами
(2020 йил 27-28 май, Андижон).

Ушбу Халқаро илмий-амалий анжуман Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 7 февралдаги 56-Ф-сон Фармойишига асосан ташкил этилган.

Анжуман материалларида глобаллашув жараёнининг ижобий ва салбий оқибатлари, янги муқобил энергия манбааларини ривожлантириш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, геоэкологик муаммолар; иқтисодий ва ижтимоий тадқиқотларнинг ҳозирги замон мазмуни; гидрология ва сув ресурсларидан самарали фойдаланиш масалалари, иқлим ўзгариши муаммолари; ахборот тизимларининг амалий аҳамияти; замонавий таълим ва тарбия соҳасида олиб борилаётган инновацион тадқиқотлар натижаларини умумлаштириш ва мувофиқлаштириш асосида Ўзбекистонда илмий тадқиқотлар кўламини янада кенгайтириш, такомиллаштириш ҳамда бу жараёнга хорижий тажрибаларни қўллаш, хорижий ва республика олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот институтлари олимларини, шунингдек ёш тадқиқотчилар ва мутахассисларни кенг жалб этиш масалалари қамраб олинган.

Анжуман материалларидан аниқ ва техник, табиий, ахборот технологиялари, ижтимоий-гуманитар, амалий фанлар соҳалари мутахассислари, илмий ходимлар, мустақил изланувчилар, докторантлар, магистр ва бакалавр талабалар, олий ва ўрта махсус, умумтаълим мактабларининг ўқитувчилари ҳамда барча кизиқувчилар фойдаланишлари мумкин.

Таҳрир ҳайъати:

Бош муҳаррир:

Ҳайъат аъзолари:

т.ф.н., доц. А.А.Запаров
ф.-м.ф.н. доц. М.К.Махкамов
ф.-м.ф.н. доц. Н.М.Умрзақов
ф.-м.ф.н. доц. Ш.А.Эрматов
т.ф.н. М.У. Тўраев
ф.-м.ф.н. доц. Х.Ж. Мансуров
к.ф.д. проф. И.Р.Асқаров
б.ф.д. проф. Қ.Тожибоев
т.ф.д. М.Ғ.Абдуллаев
ю.ф.д. проф. Т.Т.Мадумаров
ф.ф.н., доц. Б.М. Рахмонов
ф.ф.н., доц. Д.А. Нурмонова
п.ф.н. Н.Ж. Абдуллаева

КОНФЕРЕНЦИЯ ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ ТАРКИБИ:

Ташкилий қўмита раиси

Юлдашев Акрамжон Султанмурадович – б.ф.д., профессор, Захириддин Мухаммад Бобур номидаги Андижон давлат университети ректори.

Ташкилий қўмита раиси муовини

Расулов Бахтиёржон Махмуджонович – т.ф.д., профессор, Андижон давлат университети илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректори.

Ташкилий қўмита аъзолари:

Зайнобидинов С.З. – Ўзбекистон Республикаси фанлар академияси академиги, ф-м.ф.д., АндДУ профессори; Беруний номидаги давлат мукофоти сохиби.

Маматюсупов А. Ш. – б.ф.н., доцент, Андижон давлат университети ўқув ишлар бўйича проректори.

Думаев С.Н. – Андижон давлат университети молия ва иқтисод ишлари бўйича проректори;

Нигматов С.Н. – Ўзбекистон Республикаси фанлар академияси академиги, т.ф.д., профессор;

Мамадолимов А.М. – Ўзбекистон Республикаси фанлар академияси академиги, ф.м.ф.д., ЎЗМУ профессори;

Имирсинова А.А. - Андижон давлат университети илмий тадқиқотлар ва илмий педагогик кадрлар тайёрлаш бўлими бошлиғи б.ф.н., доцент;

Тўраев М.У.– Андижон давлат университети Педагогика факультети декани, т.ф.н.;

Махкамов М. К. – Андижон давлат университети Физика-математика факультети декани, ф.м.ф.н., доцент;

Мадумаров Т.Т. - Андижон давлат университети Ижтимоий-иқтисодиёт факультети декани, ю.ф.д., профессор;

Мансуров Х.Ж. - Андижон давлат университети Умумтехника фанлари ва меҳнат таълими кафедраси мудири ф.м.ф.н., доцент;

Умрзаков Н.М. – Андижон давлат университети Математика кафедраси мудири, ф.м.ф.н., доцент;

Запаров А.А. – Андижон давлат университети Умумтехника фанлари ва меҳнат таълими кафедраси доценти, т.ф.н.

kuchaytiradi. Shuning uchun ko'pchilik biologik faol moddalar metall ionlarisiz deyarli faollikka ega bo'lmaydi.[2]

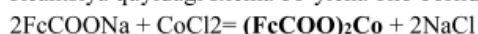
Demak, biologik faol birikmaning yetarli faollikka ega bo'lishi uchun zarur bo'lgan elektronlar taqsimlanishi va fazoviy tuzilishiga metall ioni bevosita ta'sir ko'rsatadi.

O'simliklarning 1 kg quruq massasi tarkibida o'rtacha 0.021 mg kobalt mavjud. Ayrim o'simliklarda bu ko'rsatkich 11/16 mg/kg ni tashkil etadi.

Kobalt elementi vitaminlardan B12 ning tarkibiga kiradi. Bu vitamin inson organizmi uchun yuqori biologik faol modda. Metionin, nuklein kislotalar sintezida va qon yaratilishi jarayonida qatnashadi. Kobalt tuganaklarda, generative organlarda, changdonda yig'iladi va uning o'sishini tezlashtiradi. Kobalt bakteriya va fermentlarning faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Kobalt ta'sirida qand lavlagining hosildorligi gektariga 30-35 sentnerga shaker miqdori esa 0,8% ga oshishi kuzatiladi.

Yuqorida ko'rsatib o'tilgan mulohazalardan kelib chiqib, ferrotsenkarbon kislotaning kobaltli hosilasini sintez qilindi.

Reaksiya quyidagi sxema bo'yicha olib borildi:

Buning uchun stexiometrik miqdordagi ferrotsenkarbon kislotani natriyli tuzi va CoCl_2 eritmalari o'zaro ta'sir ettirildi. Cho'kmaga tushgan $(\text{FcCOO})_2\text{Co}$ filtrlanib quritildi.

Sintez qilingan ferrotsenkarbon kislotanining kobalt tutuvchi hosilasi o'simlik tanasida kobalt mikroelementi kamayib ketishi natijasida kelib chiqishi mumkin bo'lgan kasalliklarning oldini olish va hosilni yaxshi tugishi, erta pishib yetilishiga hamda yuqori hosil olishga va yurtimiz iqtisodiyotiga yordam berishiga xizmat qiladi deb hisoblaymiz.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Asqarov I.R., Isayev Yu.T., Maxsumov A.G., Qirg'izov Sh.M. Organik kimyo.-T., 2012.
2. To'lakov N.Q. "Ferrotsenkarbon kislotaning ayrim hosilalari sintezi va ularni sinflash" kimyo fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun tayyorlangan dissertatsiya. Andijon-2018
3. To'lakov N.Q., Akbarova M.M. "Ferrotsenkarbon kislotaning ruxli hosilasini olish" NamDU. Bioorganik kimyo fani muammolari. Respublika yosh kimyogarlar ilmiy-amaliy konferensiya Namangan-2019.

XADICHA KO'LI OZUQA ZAHIRALARINING BALIQ LICHINKA VA CHAVOQLARINING RATSIONIDAGI O'RNI

**Sh.S. Pardav b.f.n. dosent, M.M. To'raev. b.f.n. dosent, N.I. Xalilova,
G.Y. Subxonova - biologiya kafedrası magistrantlari.
Buxoro davlat universiteti**

Anno'tatsiya

Xadicha ko'li ozuqa zaxiralari zooplankton turlaridan: dafniya, xidorus, seriodafniya, bentes, vakillaridan xironomid lichinkalari, o'simliklari, il, detrit kabi ozuqalarni baliq lichinka va chovoqchalari tomondan turli etaplarda o'zlashtirilishi ilmiy tomondan asoslangan.

Пищевые запасы озера Хадича с научной точки зрения основаны на усвоении питательных организмов из видов зоопланктона: дафний, хидорус, личинок хрономид mal'kov на разных стадиях роста.

The nutrient reserves of Khadicha Lake are scientifically based on the assimilation nutrients from zooplankton species: daphnia, khidorus, ceriodaphnia, bentes, larvae and plants of khironomit, il, detrit fish larvae and maggats at different stages.

Калим сўзлар. *Акантоцефала, Pomphorhynchus laevis, йиртқич балиқ, оддий лаққа, гельминт, паразит, инвазия, асосий ва оралиқ хўжайин, патогенез, Сырдарё.*

Ключевые слова. *Акантоцефалы, Pomphorhynchus laevis, сом, гельминты, инвазия, основной и промежуточный хозяин, патогенез, Сырдарья.*

Key words. *Acanthocephalans, Pomphorhynchus laevis, Siluriformes, helminths, catfish, invasion, parasite, main and interval owner, pathogenesis, Syrdarya.*

Xadicha ko'li Buxoro viloyat Qorovulbozor tumani xududida, maydoni 12300 ga, umumiy suv hajmi 57.5 mln.m³, ko'lga Janubiy Qashqadaryo va Qorovulbozor tumani qishloq xo'jalik maydonlaridan hosil bo'lgan Qorovulbozor, Hadicha zovurlar suvlari kelib tushadi. O'rta Osiyo suv havzalarida tarqalgan baliqlar, ularning oziqlanishi ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan {1,214; 2, 226; 4, 483-491, 3, 131-137}

Bu tadqiqotchilar tomonidan baliq lichinkalari va chavoqchalarining turli etaplardagi zooplankton, zoobentos va boshqa turdagi oziqlar miqdori haqida batafsil ma'lumotlar keltirilgan.

B etaplarda lichinkalaning tana uzunligi 10,9mm, og'irligi 14mgni ichki sariqlik oziqasi va qisman tashqi oziqaga o'ta boshlaydi. Asosan kolovratkalar bilan Kechatella kvadrata, Euchlanis dilatata, Brachionus quadridontatus, Lecana luna va kamroq miqdorda mayda turdagi Cladosera (chidorus, Alona)lar bilan oziqlanadi. Ko'p yillik suv havzalarida baliq lichinkalari Xuddi shunday oziqlanishi olimlar tomonidan qayd qilingan {5, 48-57; 6, 4-6} Baliq lichinkalarining bu etapdagi ratsionida Kolovratkalar 80-100%ni tashkil qiladi.

C etapda lichinkaning tana uzunligi 10,9-11,9mm, tana vazni 3 mg ga yetadi. Lichinka bu etapda sariq xaltacha oziqasidan to'liq tashqi oziqlanishga o'tadi. Bu etapda lichinkalar ratsionida zooplanktonning Kladosera koniredalar vakillarining dominant turlar soni va massasi oshib borishi kuzatiladi lichinkalar ratsionida tarkibida kolovratka vakillaridan Euchlanis dicatuta, Brachinus quadridentatus, Keratella quadrata kabi turlar uchraydi. Lichinkalarning umumiy oziqa tarkibi og'irlik masasi jihatidan zooplankton vakillarining miqdori 61%gacha tashkil qilishi qayd qilingan. Shundan kolovratkalar miqdori 7%ni, klodeseralar-42% va sonipoditlar-12%ni tashkil qiladi. Lichinkalarning har bir nazorat qilingan ichagida oziqa komponentlari soni sakkistagacha yetadi. Lichinkalar bu etapda myda xronomid lichinkalari bilan ham oziqlanadi (og'irligiga nisbatan 6% gacha), oziqa tarkibida detrit, il, suv o'tlari qoldiqlarini uchratish mumkin

D etapda lichinkaning tana uzunligi 11,9 mmdan 13,7 mm gacha yetadi, o'rtacha og'irligi 36,6 mgni tashkil qiladi. Chavoqqa harakatchan faol harakat qiladi va ko'p vaqt ko'lining qirg'oq hududlarda oziqlanadi. Oziqa tarkibida 30 dan ortiq turdagi zooplankton turlari uchraydi. Baliq lichinkalari yoz oylarida asosan zooplankton (Cledosera va Copepodalar) bilan oziqlanadi(61% gacha og'irligiga nisbatan)? Chunki bu davrda suv havzalarida intensive ravishda rivojlanadi maksimal darajada biomassa-produktsiya hosil qiladi. Bu etapda lichinkalar oziqasi illgarigi

etapdagilarga taqqoslanganda ularning ratsioni tarkibida Xironomid (zoobentos) lichinkalari xissasi 10% gacha oshadi va ratatoriyalar hissasi 3%gacha qisqarishi kuzatildi.

D₂ etapda lichinkaning tana uzunligi 13,7-15 mm ga yetadi, o'rtacha og'irligi 55mgni tashkil qiladi. Bu etapda lichinkalarda yon suzgichlari rivojlanadi va serharakat bo'lib, faol oziqa izlnishni boshlaydi. Chavoqchalarning oziqa ratsionida ko'proq tirik organizmlardan Klodoseralar-40% ni, Kopipodalar-21% ni va bo'shqa turdagi (il, detritlar, suv o'tlar)-13%ni tashkil qiladi. Oziqa komponentlari har bir chavoqcha ichagida 8-14 turni tashkil qiladi. Ularning soni 400 ekzemplyarga yetadi. Intensive oziqlanish hisobiga ichaklarni oziqa bilan to'lish indeksi oshib boradi. Masalan: oziqa miqdori 0,9 mg va lichinka vazni 64 mg bo'lganda umumiy indeks 140%ni tashkil qilsa, oziqa ratsionida 1,7 mg lichinkaning 55mg og'irligiga nisbatan ichaklarni oziqa bilan to'lish indeksi 230% ni tashkil qiladi. Shunday qilib ichaklari oziqa bilan to'lish indeksi o'rtacha 113-480%ni tashkil etadi. Lichinkalar bu etapda o'rtacha kattalikdagi organizmlar bilan oziqlanishi kuzatiladi.

E etapda lichinkalarning tana uzunligi 15-19mm o'rtacha og'irligi 102 mgga yetadi. Bu davrda ular asosan tirik organizmlar hisobiga oziqlanadi va ratsion tarkibida 40dan ortiq harakatchan yirik dominant turlardan Dafnia ruxex, Dafnia longispina Chdorus sp, Alona sp, xronomid lichinkalari oziqa ratsionida og'irligiga nisbatan 77%ni tashkil qiladi.

Oziqalar tarkibida 10dan ortiq tur kolovratkalar, 13 tur shohaor mo'ylovdorlar, 5 tur eshkak oyoqlilar, 10 tur zoobentols vakillari tashkil qiladi Bu etapda lichinkalarni rivojlanib keyimgi chavoqchalar guruhiga o'tigsh davri boshlanadi. Chavoqchalarning oziqa ratsionida zooplankton vakillari og'irligiga nisbatan 55%ni tashkil qilsa, xironomik lichinkalarning hajmi 40 %ga yetadi.

O'tgan etaplaridagi oziqa tarkibi, og'irligi taqqoslansa bu etapda boshqa turdagi oziqalar tarkibi 2 barobargacha oshganligi qayd qilingan. Har bir chavoqcha ichagida 10-12 turdagiorganizmlar qayd qilingan va iochaklarni oziqa bilan to'lish indeksi 98-170% (Promillni)ni tashkil qiladi.

Bu etapdagi lichinkalar asosan iyun oxiri iyul oylarida uchraydi. Bu davrda qiorg'oq bo'yi biotoplarida zooplankton, zoobentos organizmlarining dominant turlari yuqori biomassa va produksiyani hosil qiladi. Eng yuqori indeks (355%)qayd qilingan.

F etapda lichinkakar chavoqchalarning etagiga o'ta boshlaydi va tana uzunligi 20-24 mmga, tana og'irligi 196 mgga yetadi. Bu etapda chavoqchalar oziqa ratsionida 24 tur komponentlar qayd qilingan. Oziqa tarkibida asosan Daphniya, Chidorus, Acantodiptomas, Xironomid vakillari dominant hisoblanadi. Xironomid lichinkalari (90%), zooplanktonning Chidoras turi (15%) ni tashkil qiladi. Iyul- avgust oylariga kelib xadicha ko'lining, suv sathini pasayib ketishi natiojasida oziqa biotoplari, suv o'simliklari ko'l qirg'oqlarida qolib ketadi. Yuqorida keltirilgan ma'lumotlar tahlil qilinsa chavoqchalar F etapda oziqa ratsionidagi komponentlar og'irligiga nisbatan xronomid lichilnklalari 40%ni zooplankton vakillaridan shoxdor qanotlilar (kladosera) 34%ni tashkil qilishi qayd qilingan.

G etapda chavoqchalarning tana uozunligi 25-35 mmni, og'irligi o'rtacha 400 mgga yetadi. Bu etapda chavoqchalar nafaqat tirik organizmlar, balki Detret, il bilan oziqlabadi. B,C,D₁,D₂ etaplarda bitta chavoqcha ichagida zooplankton organizmlaridan 250 donagacha uchjrashi qayd qilingan. Oziqa ratsionida bu organizmlar og'irligiga nisbatan 75 %ni tashkil qiladi. Ammo ichaklarni oziqa bilan to'lish indeksi past (42%) bo'lgan. Ba'zi bir chavoqchalar ichagida oziqa turlari 460taga yetishi va massasiga nisbatan 94%ni tashkil qilishi va indeks ko'rsatkichi 79-256 %ga yetishi qayd qilingan. Chavoqchalar faol harakatchan bo'lgani sababli

oziqa ratsionida zooplankton vakillari, xronomid lichinkalari, boshqa turdagi oziqa turlari asosiy o'rinni egallaydi

H etapda chavoqchalarning tana uzunligi 30-45 mm o'rtacha og'irligi 967mgga yetadi. Bu davrda to'liq shakllangan chavoqchalar o'ta faol, harakatchan bo'lib asosan zoobentos organzmlari, suv hasharotlari, lechinkalari va suv o'tlari bilan oziqlanadi. Bu etapdagi chavoqchalar oziqa ratsioni xilma-xilligi 20 turdan ortiq zooplankton, zoobentos, suv hasharotlari, il, detrit tashkil qiladi. Ichaklarni oziqa indeks balansi 23-89%ni tashkil qiladi. Va xilma-xilligi xronomid, suv qo'ng'izi lichinkalari, xronomid g'umbaklari dominant turlar xisoblanadi. Ba'zi bir chavoqchalar ichaklari xronomid lichinkalari bilan to'lgan holatlari bilan xam kuzatiladi. Bunday xolatlar chavoqchalarni ko'ning qaysi biotoplarida oziqlanishiga bog'liq. Bu etapda chavoqchalar avgust sentabr oylariga to'g'ri kelishi ko'ning ozuqa zaxirasi bilan chambarchas bog'liqligi indiks ko'rsatkichini ham belgilaydi. Yilning oktabr noyabr oylarida zooplankton, zoobentos organizmlarining rivojlanishi biomassasi, bioproduksiyasi keskin pasayadi, natijada oziqlanish indeks ko'rsatkichlari 155%gacha qisqaradi.

M etapda chavoqchalarning tana uzunligi 50-60 mm ga ogirligi 3000-5000 mg ga yetadi. Bu etapda ozuqa ratsioni xilma-xilligi ancha kamayadi 10-13 turni tashkil qiladi. Ratsionida zooplankton tarkibiga kiruvchi dominant turlar Dafnia, Chidoras, Semosepxallas, Akontodiptomas, Eucyclops turlar va xironomit lichinkalari, suv qo'ngizlari lichinkalari suv o'tlar, detritlar tashkil qiladi. Ichaklarda oziqa indeksi 30-130 %dan oshmaydi. Og'irligiga nisbatan ill, detrit, suv hasharotlari, xronomit lichinkalari 26% ni , zooplankton organizmlari 26% atrofida qayd qilindi.

Shunday suv havzalarida baliq lichenka va chavoqchalarning oziqlanishi mavsumiy xarakterga ega bo'lib , may oyining ikkinchi yarmidan boshlab xadicha ko'lida kolovratalar kladoseralar vakillari rivojlanadi va lichinkalar ichaklarida indeks ko'rsatkichi 600% ga yetishi ilmiy amaliy jihatdan aniqlandi.

Iyun iyul oylarida zooplankton turlari maksimal rivojlanib ularning biomassasi 2.5-5 gr/m³ ga yetadi(ayniqsa qirg'oq bo'ylarida) shu paytlarda lichinka chovjochalarning ozuqa ratsionida zooplanktonning dominant turlari Dafna, Serodafna, Semosepxalos , Bosmina, Alona , Akkantodiptomas kabi turlarining vakillari xironomitlar rivojlanib ozuqa zaxiralarini 60-80% tashkil qiladi bu paytda baliq lichinka va chavoqchalar ichaklarida oziqa miqdori indeksi 230-360% ga yetadi avgust sentabr oylarida suv harorati 19-20⁰C ga pasayib oziqa zaxirasi xilma-xilligi pasayib boradi. Ammo chovoqchalar oziqa indeksi 190-210% atrofida qayd qilinadi. Suvning harorati 8-10⁰C da zooplankton biomassasi 0.5g/m³ ni asosan dominant turlar Dafna, Akontodiptomas va xronomit lichinkalari tashkil qiladi. Bu davrda chovoqchalar oziqa indeksi o'rtacha 125-170% ga to'g'ri keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Берг Л.С. Мальки рыб из бассейна р.Дюшанбинки.Тр.Тадж.эксп.,10. Изд-во АН СССР,1932, 214
2. Никольский Г.В. Рыбы Таджикистана. Тр. Тадж.базы АН СССР, 7,М-Л,1937,с 226
3. Пардаев Ш. Динамика развития Acanthodiptomus denticornis weiz. Daphnia longispina mull. В Нурекском водохранилище в 1974-1975г.г. В.сб: биологические основы рыбного хозяйства водоёмов Средней Азии и Казакстана Из-во. «Илим», Фрунзе,1978, с 131-137.
4. Пасухов О.Н. Питание молоди ценных рыб Арокумских водоёмов на ранних этапах развития и степень сходства их пише. Вопрос. Ихтиолог,14.3 (86) 1974 , с483-491
5. Егорова И.В. Питание молдых рыб в первый год существования Куйбышевского

- одохранилища. Тр. Татарск. Отд. ВНИОРХ, 8.1958, 48-57.
6. Абдуллаев М.А., Мухаммадиев А.М., Ниязов Д.С. Пищевые взаимоотношения одновозрастных групп личинок сазана Пачкамарчского водохранилища. Всб.: Биологические основы рыбного хозяйства республик Средней Азии и Казахстана. Изд-во «Бълым», 2, Ашхабад, 1974, с. 4-6.

ДОРИВОР ЧАКАНДА ЎСИМЛИГИНИ ПЛАНТАЦИЯЛАРДА ЎСТИРИШ ТЕХНОЛОГИЯСИ

М. Абдуллаева –тадқиқотчи.
Андижон давлат университети

Аннотация: Маърузада доривор ўсимликлар сирасига кирувчи жумрутсимон чаканда ўсимлиги биологияси ҳамда уни плантацияларда етиштиришнинг янги илгор технологиялари хусусан агротехник тадбирларни тўғри ташкил қилиш ҳақидаги маълумотлар кенг ёритиб берилди.

Калим сўзлар: Чаканда (*Hipporhae L.*), Жийдадошлар (*Elaeagnaceae*), озуқабоп ўсимлик, фармацевтика, флора, нейтрал реакция, плантация, ўғитлаш, чизеллаш, цилиндрик.

Аннотация: В докладе представлена обширная информация о биологии лекарственного растения, которое является одним из лекарственных растений, а также о новых передовых технологиях его выращивания на плантациях, в частности, правильной организации агротехнических мероприятий.

Ключевые слова: Облепиха, лоховые, съедобное растение, фармацевтика, флора, нейтральная реакция, плантация, удобрять, долото, цилиндрический.

Annotation: The article provides extensive information on the biology of the medicinal plant, which is one of the medicinal plants, as well as new advanced technologies for its cultivation in plantations, in particular, the correct organization of agro-technical activities.

Key words: Sea buckthorn, suckers, edible plant, pharmaceuticals, flora, neutral reaction, plantation, fertilize, chisel, cylindrical.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 январдаги № 5-сонли “2015-2017 йилларда ўрмон хўжаликлари тизимини ривожлантириш, доривор ва озуқабоп ўсимликлар хом ашёсини етиштириш, тайёрлаш ва қайта ишлашни янада кенгайтириш чора тадбирлари тўғрисида”ги мажлис баённомаси 1.12 бандида ўрмон хўжалиги тизимида фармацевтика саноати учун зарур доривор ўсимликлар етиштириш ва хом ашё базасини ташкил этиш борасида бир қанча чора-тадбирлар асосида доривор ва витаминларга бой буталарни маданийлаштириш, саноат плантацияларини ташкил этиш борасида бир қанча мақсадли ишларни ташкил этиш лозим. [1]

Ана шундай истикболли ўсимликлардан бири чаканда (*Hipporhae L.*) ҳисобланади.

Чаканда (*Hipporhae L.*) Жийдадошлар (*Elaeagnaceae*) оиласига мансуб ўсимлик ҳисобланади. Табиатда чаканданинг уч тури тарқалган бўлиб, улар орасида энг кенг тарқалган ва қимматли дориворлик хусусиятига эга тур - жумрутсимон чаканда

МУНДАРИЖА

№	МУАЛЛИФЛАР ВА МАҚОЛАЛАР НОМИ	Бет
1	А.С. Юлдашев, А.А.Запаров. Олий таълимга инновацияларни жорий этишнинг ижтимоий тараққиётдаги аҳамияти.	9
2	Т.А. Мадумаров. Маҳаллий кенгашлар ва депутатлар фаолиятида жамоатчилик билан алоқаларнинг ўрни.	13
3	И.Б. Аббасов, Б.М.Расулов. Использование инновационных технологий в образовании.	18
2 - секция: ТАБИЙ , ТИББИЁТ, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ФАНЛАРИ.		
4	А.С. Юлдашев, Ш.Рузиева, Т.Жабборхонов, М.У.Тожибоев. Дубильные растения и перспективы их изучения.	23
5	И.Р.Асқаров, М.М.Хожиматов, Ф.С.Абдугаппаров. Амигдалин биосинтези ва унинг шифобахшлик хоссалари.	25
6	О.Ш. Абдуллоев, И.Р. Асқаров, Ш.Х. Абдуллоев. Ферроценнинг 1,2,4-триоксоланлар билан ҳосилалари синтези.	28
7	Ю.А. Ахматова, А. Ахматов, Ш. Нажимов. Состояние стабильности эритроцитарных цитомембран в семьях детей с тубулоинтерстициальным нефритом.	30
8	Н.И. Камолова. Совершенствование профессиональной методической подготовки будущих учителей химии.	32
9	М. Т. Do'stova, N. Azizova. Dorivor o'simliklardan foydalanishning yo'lga qo'yish shart-sharoitlari.	34
10	И.И. Зокиров, Д.Ш. Султонов; А.А. Маърупов. фарғона водийси айрим агроценозларининг қаттиққанотли кўнғизлар (coleoptera) фаунасига доир маълумотлар.	37
11	Г.Н. Каттаева. Тупроқ таркибини умумий кўрғошин билан ифлосланиши ва муҳофаза қилиш чоралари.	41
12	I.R. Asqarov, M.M. Bokiyeu, M. M. Mominjonov. Ferrotsenni ayrim dialkilhosilalarini tuzulishini o'rganish.	44
13	М.М.Мўминжонов. М-ферроценбензой кислотанинг n-аминофенол билан диазотирлаш реакцияси ўрганиш.	46
14	М.Ш.Жайнақов; Ш.Ҳ.Ҳанузханов. Soyaning genetik kolleksiya tizmalari donida peroksidaza fermenti faolligini aniqlash.	49
15	Ш.Қ. Қушназарова. Сут ва сут маҳсулотларини божхона экспертизаси.	50
16	С.Б. Бўриев, Ф.Қ. Шодмонов, Г.А. Окилова. Бухоро вилояти денгизкўл кўлининг умумий таснифи.	54
17	Ш.Қ. Қушназарова. Гўшт ва гўшт маҳсулотлари асортименти, уларнинг сифатини ўрганиши.	57
18	М.А.Шарапова, Р.Р.Чариев, Э.Ю.Эшонкулов. Қарши шароитида <i>caesalpinia gilliesii</i> wall ning гуллаш биологиясига доир.	60
19	N.Q.To'lakov, M.M.Akbarova. Ferrotsenkarbon kislotaning kobal hosilasini olish.	64
20	Sh.S. Pardaev, M.M. To'raev, N.I. Xalilova, G.Y. Subxonova. Xadicha ko'li ozuqa zahiralarning baliq lichinka va chavoqlarining ratsionidagi o'rni.	65
21	М. Абдуллаева. Доривор чаканда ўсимлигини плантацияларда ўстириш технологияси.	69